

LOD BILTEN

JAČANJE LOKALNE DEMOKRATIJE / DEMOKRACIJE

NOVEMBAR / STUDENI 2015

EKOLOGIJA

VOLONTERSKE AKCIJE

OSNAŽIVANJE ŽENA

ZAŠTITA OKOLIŠA

ZDRAVLJE

EDUKACIJA

Projekat finansira
Evropska unija

Ministarstvo pravde
Bosne i Hercegovine

Empowered lives.
Resilient nations.

★ Predstavnici partnerskih JLS posjetili Irsku ★ Igra i učenje za najmlađu generaciju Cazinjana ★
Mještani Velinog Sela se pokazali kao uspješni volonteri ★ U Sarajevu održana „Akademija mladih poduzetnika“ ★ Džudisti iz Berkovića brinu o zdravlju svojih sugrađana ★ Planinarsko-ekološka škola za mlade iz Kotor Varoši ★ U dvorišta maglajskih škola postavljeni šareni kontejneri ★ I u BiH proslavljen 70. rođendan Ujedinjenih nacija ★

PREDSTAVNICI PARTNERSKIH JLS POSJETILI IRSKU

Posjeta je organizovana na način da učesnicima obezbjedi kvalitetne i korisne informacije, a program se zasniva na stvarnom iskustvu i konkretnim primjerima

Kako bi se predstavnici partnerskih JLS-a, što učestvuju u četvrtoj fazi LOD projekta, upoznali sa dobrim EU praksama koje se odnose na saradnju između lokalnih vlasti i civilnog društva tokom oktobra organizirana je studijska posjeta Irskoj.

Domaćin predstavnicima iz naše zemlje bio je Institut za javnu upravu (IPA), odnosno irska razvojna agencija za upravljanje javnim sektorom, koja nudi širok spektar usluga poput obrazovanja, obuke i razvoja, istraživanja i izdavaštva.

Usluge IPA-e, koji je osnovan 1957. godine, najčešće koriste predstavnici irske državne službe, ali zahvaljujući dobroj reputaciji svoje usluge pružaju i međunarodnim klijentima. Već dugo i uspešno pružaju usluge državnim odjeljenjima i rade u saradnji sa javnim sektorom na osmišljavanju i organizovanju različitih obuka i konsultacija.

Posjeta je organizovana na način da učesnicima obezbjedi kvalitetne i korisne informacije, a program se zasniva na stvarnom iskustvu i konkretnim primjerima saradnje između lokalnih vlasti u Irskoj i civilnog društva. Prezentacije, posjete i sastanci su bili interaktivnog tipa s fokusom na primjere iz stvarnog života iz kojih se i najbolje uči. Na taj način učesnici su mogli lako usvojiti znanja koja će moći prenijeti po povratku u svoje lokalne zajednice.

„Nakon svih pet modula upravljanja projektnim ciklusom (PCM) kroz projekt LOD IV, koje smo prošli na obukama u Tesliću, ova studijska posjeta Irskoj je došla kao završnica koja je nam je utisnula važnu poruku. Ta poruka je bila da se sami uvjerimo kako to u praksi rade zemlje koje povlače

najviše sredstava EU”, riječi su Dragomira Dundera iz Maglaja, koji je bio oduševljen posjetom zemlji koja ga je svojom historijom i ljepotom podsjetila na BiH.

„Kroz prezentacije koje smo odslušali i razgovore sa ljudima u Dublinu i drugim gradovima i okruzima u Irskoj, mogli smo zaključiti kako su ti ljudi ostavili iza sebe tešku prošlost, i gledajući samo naprijed postigli su svoj cilj, a to je da su postali jedna ekonomski razvijena zemlja, gdje svi imaju jednake šanse za posao i bolji život. Svidjelo mi se još i to što Iraci pokazuju kako se država gradi odozgo prema gore, tj. od lokalne zajednice prema samom vrhu, tako da većina inicijativa za projekte dolazi od lokalne zajednice koja zauzima važnu ulogu u administrativnom uređenju Irске”, kazao je Dragomir i izrazio nadu da će pri povratku u domovinu primjere dobre prakse koje je usvojio pokušati primjeniti u svojoj lokalnoj zajednici.

Ova publikacija uradena je uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost projekta Jačanje lokalne demokratije/demokracije IV – LOD IV i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije.

IGRA I UČENJE ZA NAJMLAĐU GENERACIJU CAZINJANA

Skoro 95 posto djece sa područja općine Cazin nema pristup predškolskom odgoju

Jedna od novih JLS koje učestvuju u četvrtoj poslenih odgajatelja (profesora predškolskog odgoja), te po jedan logoped i psiholog koji rade na ranom otkrivanju poteškoća u problemima ove lokalne zajednice jeste nedostatak predškolskih ustanova, a to potvrđuje i činjenica da na području općine postoji samo jedan vrtić čiji kapacitet je 125 djece.

Imajući u vidu da se u predškolskoj dobijaju razvijaju sposobnosti djeteta, a da skoro 95 posto djece sa područja općine Cazin nema pristup predškolskom odgoju, Udruženje mladih „Cazin.net“ je osmislio projekat „Igra i učenje za sve“ koji se sastoji u organiziranju predškolskog odgoja za djecu iz ruralnih područja, djecu sa posebnim potrebama i djecu iz socijalno ugroženih porodica. Glavni cilj projekta jeste povećati obuhvat djece predškolskim odgojem i pružiti najmlađoj generaciji uslove za optimalan tjelesni, intelektualni, emocionalni i socijalni razvoj.

Kroz projekt je planirano da se organizuje skraćeni program predškolskog odgoja u prostorijama osnovnih škola i vrtića, po četiri sata dnevno, koji bi obuhvatilo 300 djece uzrasta od četiri do šest godina. Učešće mališana koji ranije nisu imali priliku biti dio predškolskog sistema bilo bi besplatno. Za potrebe projekta je angažirano 11 neza-

Kroz igru i druženje sa svojim vršnjacima se oslobođio i sada sve više govori. Nadam se da će uz pomoć logopeda i dalje napredovati i dostići nivo razvoja govora u skladu sa svojim uzrastom, rekla je Edita Ajkić iz Liskovca.

Među 11 odgajatelja koji su angažirani na projektu se našao i Nevad Henda, profesor predškolskog odgoja, koji je dobio priliku da svoje vještine i znanja primeni u praksi.

„Drago mi je što mi se ukazala prilika da kroz ovaj projekat steknem određeno radno iskustvo i da radim posao za koji sam se školovao. Posebno mi je zadovoljstvo što imam priliku da pokažem kako posao odgajatelja predškolske djece muškarci mogu raditi jednako dobro kao i žene, jer se u našoj sredini ovaj posao percipira isključivo kao ženski.“

Broj prijavljene djece itekako je ispunio очekivanja kreatora projekta, ali je pokazalo da postoji potreba za povećanjem predškolskih kapaciteta na području općine kako bi se djeci osigurale jednakе prilike i mogućnosti za razvoj.

CAZIN: ZA DJECU IZ SIROMAŠNIH PORODICA BESPLATNA EDUKACIJA

Riječ je o programima edukacije iz opće i informatičke pismenosti, engleskog jezika, i pedagogije, zasnovanim na metodama mješovitog obrazovanja

Prema podacima Mjesne zajednice Stjena, koja se nalazi u sklopu općine Cazin, postoji čak 105 porodica koje žive na granici siromaštva i spadaju u kategoriju lica koja se nalaze u stanju socijalne potrebe.

Oko 30 posto porodica u ovoj mjesnoj zajednici ima preko četvero djece, koja žive u jako teškim socio-ekonomskim uslovima, dok 10 posto porodica čine samohrane majke.

Uz to, od 850 učenika u Osnovnoj školi „Stjena“ u školskoj 2014./2015., oko 50 učenika spada u kategoriju socijalno ugrožene djece, koja imaju jako nizak stepen

prolaznosti, veliki broj izstanaka iz škole, le, a oko 20 posto ih neredovno pohađa nastavu. Tačan broj mladih koji su prestali pohađati osnovnu školu je nepoznat, ali, nažalost, postoje i takvi slučajevi.

Upravo zbog toga, u KUD-u „Stjena“ su kreirali projekat pod nazivom „Jer ja to zaslužujem“ s ciljem da unaprijede i poboljšaju znanje djece iz socijalno ugroženih kategorija stanovništva, kojima roditelji, zbog svog socijalno-ekonomskog statusa,

nisu u prilici posvetiti punu pažnju.

Riječ je o programima edukacije iz opće i informatičke pismenosti, engleskog jezika, i pedagogije, zasnovanim na metoda-

ma mješovitog obrazovanja: kombinacija klasične nastave i nastave uz pomoć informacijsko-komunikacijske tehnologije.

„Nisam imao ranije priliku da učim engleski i to mi se mnogo dopalo. Iako smo učili i bosanski, ja sam jedva čekao časove engleskog koji su bili zanimljivi. Posebno su mi se svidjela predavanje iz informatike na kojima sam dosta toga naučio“, riječi su Amela Hafizovića, jednog od dječaka koji je prošao cijelokupni program edukacije.

Pored opće edukacije, zamišljeno je da se polaznici na radionicama i zabave, i to uz tečaj folklora na kojem bi savladali osnovne folklorne i plesne korake, te poboljšali svoje psihofizički stanje. Bavljenje mladih svoje psihofizički stanje. Bavljenje mladih folklorom ponudilo bi im mogućnost ne samo stjecanja znanja o tradiciji, već i priliku da putuju, upoznaju različite narode i običaje.

Planirano je da rezultati i dostignuća 30 dječaka i devojčica koji su okončali edukativne radionice budu predstavljeni na velikoj smotri znanja i stvaralaštva koja će biti organizovana po završetku projekta.

U SARAJEVU ODRŽANA „AKADEMIJA MLADIH PODUZETNIKA“

Jedna od aktivnosti projekta „Ja hoču. Ja mogu. Ja nemam štelu.“ koji je inicirao Demokratski omladinski pokret iz Sarajeva bila je i Akademija mladih poduzetnika koja je održana tokom septembra. Svrha Akademije je bila u tome da na jednom mjestu okupi mlade biznismene koji su već pokrenuli vlastiti biznis, ili imaju namjeru to učiniti.

Zainteresovanost za projekt je bila velika, što je potvrdila i odlična posjećenost na radionicama na kojima su polaznici Akademije radili u grupama. Pod vod-

stvom stručnih mentora 57 učesnika je imalo zadatak da osmisle vlastitu firmu, djelatnost, budžet, marketing, te da svoju firmu predstave javno.

„Učešće na Akademiji je jedno takođe didaktično i fenomenalno iskustvo, ne samo za mene, već za sve nas mlade koji sutra trebaju da uđu u svijet biznisa i da svoje ideje pretvore u produktivan projekt. Imali smo

Nakon Akademije projektom je planirana organizacija „Biznis inkubatora“ koji je zamišljen kao mjesto na kojem će se najbolje biznis ideje moći dalje razvijati.

MJEŠTANI VELINOG SELA SE POKAZALI KAO USPJEŠNI VOLONTERI

Osim obnove seoskog parka, kroz projekat su organizovane ekološke radionice i akcije

Zbog nepravilnog odnosa u odlaganju otpada, vrlo niskoj svijesti i nezainteresovanosti građana o potrebi zaštite životne sredine, a naročito zaštite voda, Bijeljina već godinama ima ozbiljan problem sa izlivanjem vodenih tokova Drine i Save.

Tokom odbrane od majske poplave iz 2014. godine pokazao se nedostatak društvene svijesti o potrebi zajedničkog angažovanja kroz volonterski angažman i građanski aktivizam, kako kod urbanih tako i u ruralnim zajednicama Semberije što je za posljedicu imalo ogromne štete na objektima, mehanizaciji, stočnom fondu, poljoprivrednom zemljištu i ekosistemu.

Projektom „Aktiviraj se i volontiraj za zdravu životnu sredinu“ Ekološko udruženje „Eko put“ iz Bijeljine, uz partnerstvo sa Udruženjem građana „EKO-Leonardo“ iz Pribroja, željelo je animirati javnost o značaju građanskog aktivizma i volonterizma u zaštiti životne sredine, odbrane od elementarnih ili ekoloških katastrofa, te o prihvatanju aktivnog učešća i vlastite uloge u održivom suživotu svih kategorija građana uključujući i osjetljive i ranjive kategorije.

Za realizaciju projekta odabранo je Velino Selo kod Bijeljine koje je u prošlogodišnjim poplavama pretrpjelo veliku štetu. Organizovano je pet volonterskih akcija na čišćenju i uređenju seoskog parka kojeg je poplava uništila. Nakon čišćenja, postavljeni su stolovi s klupama, obnovljeno je dječje igralište

i postavljeni su rekviziti za igru, pa je nekadašnje mjesto susreta i druženja ponovo oživjelo uz dječiju građu i smijeh.

Bitnu ulogu u vraćanju starog sjaja seoskom parku odigrali su sami mještani Velinog Sela koji su se sa zadovoljstvom odazvali na volonterske akcije čime je postignut cilj ovog projekta, a to je podsticanje lokalnog stanovništva na aktivizam i zajedništvo u realizaciji ciljeva od opštег interesa.

„Mislim da je ovo bila super ideja da zajednički napravimo neku promjenu u našem selu. Učestvovao sam u svim akcijama i mogu reći da nije bilo previše naporno, jer je, ustvari, to sve bilo jedno veliko druženje. Mladi su napokon dobili svoje mjesto za okupljanje, a mladi sad imaju mjesto gdje se mogu bezbrižno igrati“, kazao je Sladan Đurđević, učenik srednje škole koji je bio vrlo aktivan u volonterskim akcijama.

Da volonterski rad nije nikakav bauk potvrdila je i Andjela Ivković, koja je također učestvovala u svim akcijama.

„Dopalo mi se što smo kroz zajednički rad napravili vidljive rezultate koji su obradili cijelo selo. Time se naš posao ne završava, jer smo se dogovorili da ćemo naš parkić nastaviti čuvati i održavati ga čistim.“

Osim obnove seoskog parka, kroz projekat su organizovane ekološke radionice i akcije, te ulične kampanje povodom Međunarodnog dana bez automobila i Međunarodnog dana volontera.

U DVORIŠTA MAGLAJSKIH ŠKOLA POSTAVLJENI ŠARENI KONTEJNERI

Poplave iz 2014. godine, koje su za sobom ostavljale uništene gradove, nisu mogle biti sprječene, ali bi posljedice zasigurno bile manje, da se više pažnje posvetilo zaštiti

okoline, odnosno sprječavanju nastanka divljih odlagališta i održavanju riječnih kora.

Svjesni te činjenice, Udruženje građana Eko-loški pokret „Eko Maglaj“ realizuje projekat pod nazivom „Mi to možemo!“ čiji je osnovni cilj edukacija djece i mlađih o značaju čuvanja okoliša, te selektivno prikupljanje otpada.

Projekat je obuhvatio sve obrazovne ustanove na maglajskoj općini koje su pretrpjeli štete uslijed poplava, pa su ispred sedam škola i vrtića postavljeni edukativni kontejneri u bojama. Od prvog dana postavke

kontejnera krenulo se sa aktivnim selektovanjem i prikupljanjem otpada, a u akciju su se uključili, ne samo učenici i nastavno osoblje škola i vrtića, nego i drugi stanovnici grada Maglaja.

„Ovaj projekat ima jako zvučan i simboličan naziv ‘Mi to možemo’. I zaista, mi to možemo! Da od starih, neupotrebljivih stvari stvorimo nešto korisno, a pritom zaštitimo naše rijeke, planine, naš zrak koji udišemo, zaštитimo nas“, riječi su jedne od učenica koja je aktivno učestvovala u projektu.

Zahvaljujući ovom projektu nepotrebni stari papir i plastične boce više ne završavaju negdje na livadama i u rijekama, zagađujući okoliš, a na licima djece, malih ekologa, blista osmijeh zadovoljstva.

DŽUDISTI IZ BERKOVIĆA BRINU O ZDRAVLJU SVOJIH SUGRAĐANA

Kroz projekat je organizovana i škola džudoa kako bi se animirala djeca predškolskog i školskog uzrasta da svoj život obogate sportskim aktivnostima

Svjesni činjenice koliko je savremeni način života (boravak u zatvorenim i zadržljivim prostorijama, predugo sjedenje za računaram, nedovoljna fizička aktivnost i sl.) štetan za zdravlje kako djece, tako i omladine i odraslih, džudo klub „Berković“ došao je na ideju da realizuje projekt „Sportom do zdravlja“.

Za realizaciju projekta, čiji je glavni cilj podsticanje mlađih na aktivno bavljenje sportom, bilo je potrebno najprije stvoriti adekvatne uslove za sportske aktivnosti i rekreativu. Stoga je izgrađena trim staza u dužini od 1000 metara na lokalitetu borove šume uz koju su postavljene sprave za vježbanje. Na taj način su stanovnici

Berkovića dobili estetski i funkcionalno uređen prostor u prirodi koji je moguće koristiti za šetnju, trčanje i vježbanje. Iako je, prije svega, staza namijenjena sportistima, u šetnjama na čistom zraku uživat će i stariji stanovnici.

Kroz projekat je organizovana i škola džudoa kako bi se animirala djeca predškolskog i školskog uzrasta da svoj život obogate sportskim aktivnostima, što je direktno utjecalo na promociju džudo sporta i na povećanje broja djece i omladine koja se aktivno bave sportom.

„Za mene ovo predstavlja mjesto na koje rado dolazim, kako sa klubom na kon-

dicione treninge, tako i sa drugarima u slobodno vrijeme. Trim staza mi pruža mogućnosti da na svježem zraku i u prirodnom ambijentu treniram i što bolje se pripremim za predstojeća takmičenja. Polaznici škole džudoa su i neki od mojih školskih drugara, a posebno me raduje što imam priliku da im prenesem i neke od svojih vještina kako bi i oni postali aktivni džudisti“, riječi su jedanaestogodišnje Jelenе, aktivne članice kluba.

Pored navedenog, svrha projekta je i upoznavanje zajednice sa aktivnostima džudo kluba, prednostima bavljenja ovim sportom, te kroz brigu o trim stazi i prirodi podizanje ekološke svijesti prvenstveno mlađih.

KOTOR VAROŠ: LOCIRANJE DEPONIJA MOBILNIM TELEFONOM

Po prvi put će na jednom mjestu biti registrovane divlje deponije na području opštine

Upravljanje otpadom je jedan od glavnih pravaca u oblasti zaštite životne sredine u opštini Kotor Varoš. To potvrđuje i Plan zaštite životne sredine za period 2011. - 2015. godina, koji je sastavni dio Strategije razvoja opštine 2010. - 2020. godina, po kojem je predviđen program unaprijeđenja tretiranja otpada, ali zbog teške finansijske situacije nisu ugrađeni značajniji pomaci. Zbog otežanog odvoza smeća, stanovništvo ove lokalne zajednice se nerijetko odlučuje za odlaganje otpada pored rijeka, puteva, na šumskim terenima, pa je broj divljih deponija u porastu.

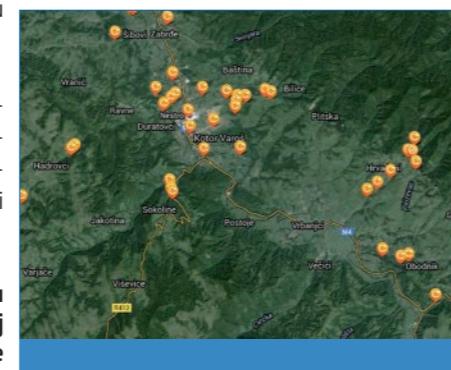
Kroz projekat „Izrada registra divljih deponija za opštinu Kotor Varoš“ koji provodi Eko-loški pokret „Eko opstanak“ u partnerstvu sa Udruženjem građana „Zmajevac“ po prvi put će na jednom mjestu biti registrovane divlje deponije na području opštine. Planirano je da se uz pomoć terenskih istraživača i

mobilne aplikacije registruju divlje deponije u bazu Fonda za zaštitu životne sredine i energetsku efikasnost koji će ih proslijediti nadležnim službama u opštini Kotor Varoš.

Tokom projekta, a nakon terenskih istraživanja ugradit će se i pisani dokument „Registrar divljih deponija“ na osnovu kojeg će biti izrađen prijedlog Plana uklanjanja divljih deponija koji će biti upućen lokalnom parlamentu na usvajanje.

Pored izrade registra divljih deponija, projektom je planirano anketiranje stanovništva o stanju u oblasti zaštite životne sredine, organizovati će se seminari, radionice i akcije uklanjanja divljih deponija.

„Zaista je došlo vrijeme da se sankcionišu odgovorni za odlaganje smeća u netaknutoj prirodi. U mjestu gdje sam živio kao dijete

nije bilo nijedne deponije, a sad ih je nekoliko. Drago mi je da će se ovim projektom deponije uslikati i obilježiti na karti i da će se obavjestiti nadležne inspekcije koje bi trebale sprječiti dalje odlaganje otpada“, Kazao je Boris Trivunović stanovnik Vrbnjaca, jedne od mjesnih zajednica u Kotor Varoši gdje je sprovedena anketa i na čijem području će biti aktivni terenski istraživači.

SARAJEVO: ŠKOLE RAČUNARA I EKOLOGIJE ZA SOCIJALNO ISKLJUČENE

Mladi sa umanjениm sposobnostima nakon završetka formalnog obrazovanja postaju socijalno isključeni, jer za njih ne postoji sistemski društvena briga koja bi im omogućila da razviju stecena znanja i vještine.

Nekada formalno obrazovanje ne nudi potrebna znanja i vještine, pa značajnu ulogu preduzimaju organizacije civilnog društva koje okupljaju ranjive kategorije društva i kroz programe neformalnog obrazovanja omogućuju socijalnu uključenost, stjecanje novih znanja i vještina, društvenu korisnost i odgovoran odnos prema zajednici.

Tome teži i projekat „Socijalno uključeni dječljemo za dobrobit okoliša i životne sredine“, kojeg je pokrenula NVO altruista „Svetlo“. Zahvaljujući projektu, kroz 88 edukativnih

radionica „Škole računara“ i „Škole ekologije“, omogućeno je da 24 mlade osobe s umanjjenim sposobnostima steknu znanja kako bi koristili računar i društvene mreže. Također, planirane su i četiri ekološke akcije koje će dodatno doprinijeti povećanju svijesti o značaju očuvanja okoliša i životne sredine.

„Već dugo imam želju naučiti rad na računarima, jer me privlače društvene mreže, a posebno facebook. Mnoge moje prijateljice samo o tome govore. Upoznata sam da facebook ima i pozitivnih i negativnih strana, ali smatram da bi mi to koristilo za komunikaciju i razmjenu iskustava. Međutim, kako nemam novaca da bih uplatila neki kurs računara, ova škola mi je poput ostvarenja sna“, kazala je Emina Sprečo, djevojka sa umanjjenim sposobnostima, koja živi bez

oba roditelja. Pozitivna iskustva o projektu djeli i Mirsad Smajić, koji je bio polaznik „Škole ekologije“.

„Nažalost mnogi naši građani nisu svjesni okoline koja ih okružuje, pa bacaju smeće i uništavaju prirodu oko sebe. Sjećam se posjetе Ljubljani gdje sam odmah primjetio da je grad čist i da na ulicama nema smeća. Želio bih da takvo bude i Sarajevo.“

Dvije ekološke akcije (od četiri koliko ih je planirano projektom) već su realizovane na području Općine Novo Sarajevo, a aktivno učešće u njima je imao i Mirsad koji vjeruje kako ovakvi projekti mogu pomoći da se njegova želja uskoro i ispluni.

ŠEKOVIĆ: ŽENE NA SELU - VRIJEDNE, ODVAŽNE I HRABRE

Žene na selu su posebno marginalizovana kategorija. Čine četvrtinu svjetske populacije, učestvuju u proizvodnji hrane koja se uzgaja (60-80%), a pri tome posjeduju samo dva posto zemlje i ostvaruju samo jedan posto svih poljoprivrednih primanja. Riječ je o svjetskoj statistici, a ovi podaci su još alarmantniji za BiH.

To je bio jedan od razloga zbog kojeg je Udruženje žena „Priroda“ pokrenulo projekt „Razvoj lokalne ekonomije kroz podsticanje društvene odgovornosti“ s ciljem unaprijeđenja ekonomskog položaja porodica i

Nakon terenskog obilaska i zasjedanja komisije utvrđeno je da 31 žena ispunjava kriterij javnog poziva, pa je 16 od njih dobilo so-

žena na selu kroz razvoj voćarstva u opštini Šekovići.

S obzirom da opština posjeduje idealne uslove za uzgoj voća raspisan je javni poziv za prijavu zainteresovanih žena koje se bave, ili se želete baviti voćarstvom, a već na prvu informativnu radionicu prijavilo se preko 60 žena koje su se željele pobliže upoznati sa kriterijima za prijavu.

Za žene koje su dobole sadnice i sušare, kroz projekat je obezbjeđena i besplatna edukacija, te savjetodavna podrška.

larne sušare za voće, a pakete sadnica voća s pripadajućim sistemom za navodnjavanje dobilo je ostalih 15 žena.

Među ženama kojima su uručene solarne sušare, koje predstavljaju najefikasniji način konzerviranja namirnica, našla se i Fina Lukić sa maksimalnim brojem bodova, majka troje djece kojoj je nedavno preminuo suprug.

„Moj muž nije nigdje radio, živjeli smo od rada na imanju, tako da je sad briga o domaćinstvu prešla na mene. Nemam nikakvih primanja i jedini izvor prihoda nam dolazi od uzgoja voća i povrća. Sa sušarom, koju smo dobili, povećane su nam mogućnosti za uvećanje prihoda od bavljenja voćarstvom što će svakako poboljšati naš kućni budžet“, kazala je Fina.

PLANINARSKO-EKOLOŠKA ŠKOLA ZA MLADE IZ KOTOR VAROŠI

Predviđeno je da planinarsko-ekološka škola postane tradicionalna

Opština Kotor Varoš je opasana planinama i ima ogroman potencijal za razvoj planinarskog turizma. Nažalost, mladi ljudi u školama ne dobivaju dovoljno informacija o prirodnim ljepotama koje ih okružuju, prednostima planinarenja i boravka u prirodi, pa slobodno vrijeme radije provode u zatvorenim prostorima.

U želji da animira omladinu i probudi volju za zdravijim životom Planinarsko društvo „Mehanizam“ je organizovalo „Planinarsko-ekološku školu“ koja ima za cilj da pokaže mlađima ljepotu prirode i da ih nauči kako u prirodi treba da se kreće i ponaša.

Zbog nepostojanja adekvatnih prostorija za obuku, projektom je planirano da se stara škola preuredi u planinarski dom, a brojni volonteri su se rado odazvali na radnu akciju. Uređenjem planinarskog doma stvoreni su uvjeti za boravak u prirodi, a ujedno je osposobljen prostor za edukaciju mladih o prirodi i planinarenju.

„Ja ublažiti posljedice ponašanja neodgovornih pojedinaca prema prirodi“, riječi su Milana Marković, koja je bila oduševljena svojim prvim planinarskim iskustvom.

Predviđeno je da planinarsko-ekološka škola postane tradicionalna i da svake godine edukuje novu generaciju mladih planinara koja će biti osposobljena za boravak u prirodi i ekološki educirana. Polaznici koji su ove godine završili planinarsku školu su dobili diplome i u narednim godinama će moći obučavati svoje buduće kolege.

I U BIH PROSLAVLJEN 70. ROĐENDAN UJEDINJENIH NACIJA

Ujedinjene nacije (UN), u znak sjećanja na usvajanje Povelje svjetske organizacije, koja je stupila na snagu 1945., 24. oktobra slave svoj dan. Ove godine UN je proslavio 70 godina postojanja, a značajna godišnjica na svečan način obilježena je i u BiH.

svjetionik cijelom čovječanstvu. Svakog dana, Ujedinjene nacije hrane gladne i daju utočište izbjeglima, vakcinišu djecu koja bi bez vakcine umrla od bolesti koje je moguće spriječiti. Ujedinjene nacije brane ljudska prava svih, bez obzira na rasu, vjeroispovijest, nacionalnost, rod ili seksualnu orientaciju."

Osim simbolične proslave, u zgradи Parlamentarne skupštine BiH u Sarajevu su predstavljeni i globalni Ciljevi održivog razvoja. Rezidentna koordinatorica UN-a u BiH Sezin Sinanoglu obrativši se prisutnima podsjetila je na osnovne smjernice Povelje Ujedinjenih nacija koje, kazala je, i danas treba da budu vodilja svima, te je istakla važnost 17 ciljeva održivog razvoja koji do 2030. svijet treba da učine mnogo boljim mjestom za život.

Povodom 70 godina postojanja ove organizacije, svjetskoj javnosti se obratio i Ban Ki-Moon, generalni sekretar UN-a. „**Sedam decenija nakon osnivanja, Ujediniene nacije su i dalje**

LOD FLASH VIJESTI

Doboj: Završena obuka za plasteničku proizvodnju

U okviru projekta „Obrazovanjem do samoza-pošljavanja“ koji realizuje Centar za promociju evropskih vrijednosti „Europlus“ iz Doboja završena je obuka po Programu osposobljavanja za plasteničku proizvodnju za dvije obrazovne grupe. Obuku je sprovedla Ustanova „Centar za cjeloživotno učenje“ kroz 170 školskih časova u periodu od šest mjeseci.

Polaznici su tokom obuke stekli znanja, vještine i sposobnosti potrebne za uzgoj paprike, paradajza, patlidžana i vriježastog povrća u zatvorenom prostoru, što je njih 19 dokazalo tokom provjere teorijskog i praktičnog znanja. Ova obuka predstavlja veliki iskorak kako za one koji su prilikom upisa već bili prepoznati kao dobri proizvođači, tako i za one koji se prije upisa u Program osposobljavanja nisu bavili plasteničkom proizvodnjom povrća.

Po završetku obuke, 19 najuspješnijih polaznika dobit će „Uvjerenja o osposobljavanju“ koja imaju snagu javne isprave i upisuju se u radnu knjižicu.

Vršnjačka edukacija o prevenciji nasilja u Novom Sarajevu

Vijeće mladih Općine Novo Sarajevo i Aso-
cijacija XY bili su organizatori šestodnevног
treninga vršnjačke edukacije za mlade od 18
do 25 godina, koji je održan tokom mjeseca
jula u prostorijama Centra za kulturnu i me-
dijsku edukaciju. Trening je realizovan u okviru
projekta „Aktivizmom mladih protiv nasilja u
Općini Novo Sarajevo“ s ciljem obuke mladih
i zainteresovanih osoba, koje će dalje u svom

volonterskom angažmanu prenositi znanje putem prezentacija vršnjačke edukacije ili drugih adekvatnih aktivnosti. Teme treninga su bile prevencija nasilja i maloljetničke delitvenosti kroz promocije zdravih životnih stilova i omladinski aktivizam.

Zahvaljujući sredstvima Evropske unije i LOD IV projektu, organizacija Lokalna akcionala grupa regije Doboje je provedla dva projekata koja su doprinijela unutrašnjem opremanju kao i edukaciji osoblja Centra.

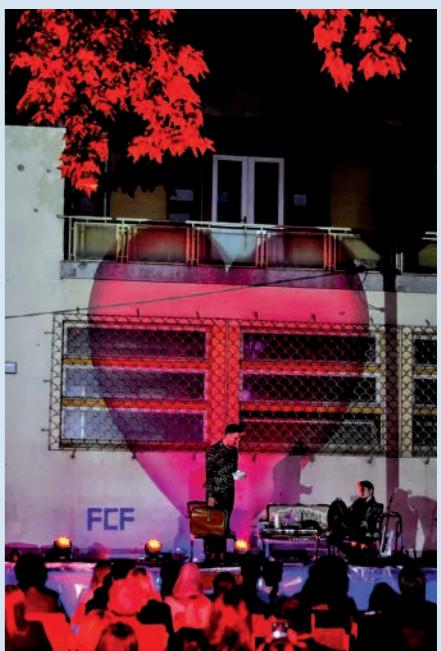
Centar u Doboju može pružiti usluge za 400 djece, a trenutno njegove usluge, kroz različite radionice, koristi 170 djece.

Maglajlije uživale u mjuziklu kojeg ni poplave nisu uspjele ugasiti

U julu 2014. godine u Maglaju je trebala biti održana premijera muzikla „Mr. It Boy - Bajka života u tri čina”, ali su katastrofalne majske poplave sve odgodile. Ljudi su bili posvećeni spašavanju života i imovine, a sve ostalo je moralo čekati bolje dane.

U septembru 2015. godine život u Maglaju se normalizovao, pa su se njegovi stanovnici ponovo mogli posvetiti kulturi, muzici, sportu i ostalim društvenim aktivnostima. Zahvaljujući inicijativi mladih ljudi okupljenih oko udruženja „Umero“ i „Dictum Factum“ u sklopu projekta „Sport, kultura i edukacija su moj izbor“, koji je dio LOD IV projekta, ideja o izvedbi muzikla je pretočena u stvarnost. Tema ovog veoma zanimljivog muzičko-scenskog djela, koje je oduševilo Maglajlje, je izgubljenost mladih ljudi koji u nedostatku vlastitih ambicija idu linijom manjeg otpora.

Osim mjužikla, kroz projekat „Sport, kultura i edukacija su moj izbor“ planiran je niz edukativnih, zabavnih i sportskih sadržaja za mlade i osobe sa smetnjama u razvoju.

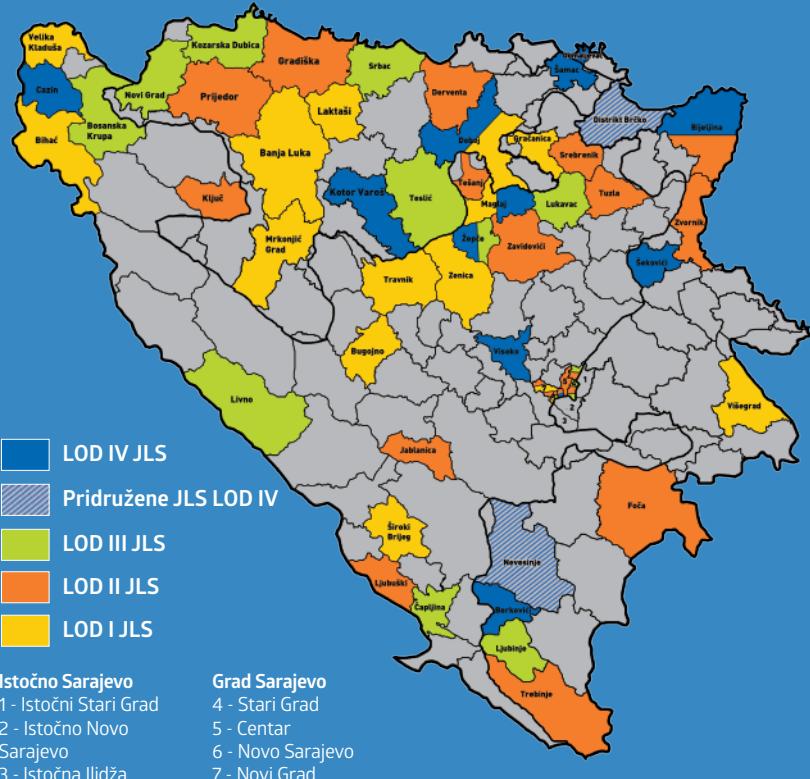
REKLI SU O LOD-U

JOSIP GRUBEŠA, ministar

„Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je partner Projekta jačanja lokalne demokratije/demokracije počev od njegove prve faze. Poduzete aktivnosti pokazuju da je LOD uspješan projekat koji doprinosi, ne samo povezivanju građana i općina, bolju komunikaciju organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti, već predstavlja značajan doprinos demokratskoj stabilizaciji, pomirenju i daljem razvitu Bosne i Hercegovine u procesu evropskih integracija.

Vjerujem da je upravo pristup koji LOD projekat promovira značajan za napredak Bosne i Hercegovine, jer su svi primjeri dobre prakse u oblasti saradnje lokalnih vlasti i civilnog društva prilagodljivi različitim razinama vlasti. Zadovoljstvo je učestvovati i doprinositi rezultatima LOD projekta kroz sve ove godine, te smo posebno sretni sa inicijativom za regionalizaciju LOD projektne intervencije, odnosno prenošenje najboljih praksi iz naše zemlje na prostor Zapadnog Balkana

Potražite više o LOD projektu

Ukoliko Vas zanimaju dosadašnje aktivnosti u okviru LOD projekta, kao i naše buduće, planirane projektne aktivnosti posjetite našu web stranicu <http://www.ba.undp.org> ili nas potražite na našoj Facebook stranici www.facebook.com/ProjekatLOD. Facebook stranica LOD projekta sadrži informacije o aktivnostima LOD IV projekta, partnerskih jedinica lokalne samouprave, implementiranih projekata, kao i informacije o opštem djelovanju nevladinog sektora i omladinskih organizacija u BiH. Dovoljno je da kliknete "Sviđa mi se" (Like) i dobivate čete aktuelne informacije o projektima i tekućim aktivnostima koje Vas zanimaju. Možete nas pratiti i na Twitteru putem hashtagsa #LOD4. Prethodna izdanja LOD biltena možete pronaći i preuzeti na internetskim stranicama www.ngo.ba i www.ba.undp.org.

www.ba.undp.org
www.facebook.com/ProjekatLOD

RJEČNIK EU POJMOVA

Evropski sud za ljudska prava (European Court of Human Rights - ECtHR)

Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda 1959. godine ustanovljen je Evropski sud za ljudska prava koji djeluje u okviru Vijeća Europe. Ipak, stalna institucija zaštite ljudskih prava u Evropi postao je 1998. kada je stupio na snagu Protokol 11. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Bosna i Hercegovina je ratificirala Konvenciju 2002. godine čime je prihvatile nadležnost Suda da odlučuje o aplikacijama bilo koje fizičke osobe, nevladine organizacije, skupine pojedinaca ili druge države članice koji tvrde da su žrtve povrede prava utvrđenih u Konvenciji što ih je počinila BiH.

Evropski ekonomski prostor (European Economic Area - EEA)

Kako bi se stvorilo jedinstveno evropsko tržište na kojem bi se poštovala sloboda kretanja ljudi, roba, usluga i kapitala sporazumom iz 1994. godine, kojeg je potpisalo

12 država tadašnje Evropske zajednice i šest država EFTA-e, formiran je Evropski ekonomski prostor (EEA). EEA je stvoren kako bi se omogućilo zemljama EFTA-e da učestvuju u jedinstvenom slobodnom tržištu, a da ne moraju pristupiti Evropskoj uniji.